

Daf Panorama

La Yéchiva Ohaveï Toratéha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

Baba Batra, Daf 3

דף ג'

א. היזק ראייה ב. כשאין בו דין חלוקה. ג. סוגי האבנים. ד. אמה טרקסין. ה. עם הסיד ו. סתירת בהכנ"ס ז. בקעים

א. לישנא אחרינא ביאור המשנה כך הוא: השותפים שרצו לעשות חלוקה בחצר. יש לכל אחד מהם לכוף את חברו לבנות הכותל באמצע כדי שלא יראהו חברו בשעה שמשתמש בחלקו וכותל זה יבנוהו על מקום שניהם ובהוצאות שניהם ואין אחד מהם יכול לומר לא נתרציתי לחלוק וכו' אלא בתנאי שתבנה אותה משלך. שהיזק ראייה הוי היזק, וכן הלכה (חו"מ קנז, א וג').

ב. והנה אם היה בחצר דין חלוקה לא היה צריך הסכמת שניהם לחלוק שיכול האחד לכוף את חברו כיון שיש שיעור חצר לכל אחד. ומתניתין (שצריך הסכמת שניהם) לחלוקה עוסקת במקום שאין בו דין חלוקה שרצו שותפין לחלקו. ואע"ג שקנו מידם כל אחד מהם יכול לחזור בו שזה קנין דברים הוא. אבל אם בירר כל אחד חלקו ורצה זה ברוח פלונית וזה רצה ברוח פלונית וקנו מידם על זה אינם יכולים לחזור בהם, וכן אם הלך זה בעצמו והחזיק בחלקו וזה בעצמו והחזיק בחלקו ואע"פ שלא קנו מידם אין אחד מהם יכול לחזור בחברו וכו' (קנז, ב).

ג. וכופין זא"ז לבנות הכותל באמצע כמנהג המדינה שכל אחד נותן מחצה במקום ובאבנים. שיש נהגו בלבנים שרחבן ג' טפחים. ויש בכפיסים שהם ב' שורות של אריחים (חצאי לבינה) וביניהם טפח טיט, נמצא רחבן ד' טפחים. ויש באבני גזית ורחבן ה' טפחים. ויש בגויל שהם אבני גזית שאינן חלקות ורחבן עם הבליטות ששה טפחים.

ד. בבית המקדש הראשון היה כותל אמה מבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים והיה בנוי מאבני גזית וגבהו שלשים אמה. ואע"פ שלגובה ד' אמות צריך רוחב ה' טפחים לכותל, די בטפח יתר על כך (סך הכל אמה) ע"מ שיחזיק בגובה שלשים אמה. אבל בבית שני שלא יכלו לעשות הכותל כולו באבנים מפני שגבהו היה מאה אמה, הבדילו בין הקדש לקדש הקדשים ע"י פרוכות שכך קיבלו שיהיה כל הכותל כולו בבנין אבנים (כבית ראשון) או כולו בפרוכת (כמשכן).

ה. איבעיא להו כל שיעורי האבנים האמורים במשנה עם עובי הטיח או בלי הטיח, ומסיק שהשיעורים עם עובי הסיד (פוסקים).

ו. א"ר חסדא לא יסתור אדם בית כנסת עד שבנה בית כנסת אחר. איכא דאמרי שהטעם משום שחוששים שמא יפשע ולא יבנה וא"ד משום שאין לו מקום תפילה עד שיבנה. ונ"מ אם יש לו מקום אחר להתפלל. ולהלכה קי"ל אפילו יש להם מקום אחר אסור לסתור שמא יארע להם אונס ולא יבנו האחר (או"ח קנ"ב ומ"ב). ואפילו היו כל המעות כבר גבוים לצורך כל הבנין ומנחים ביד גבאי ואפילו האבנים והקורות וכל צרכי הבנין מוכנים אסור לסתור שמא יזדמן להם פדיון שבויים ויתנו להם (מ"ב סק"ד).

ז. והני מילי שהיה (ביהכנ"ס) הראשון חזק אבל אם חרבו יסודותיו או נטו כתליו ליפול סותרים אותו מיד ומתחילים לבנות במהרה ביום ובלילה שמא תדחק השעה וישאר חרב. הגה וכו' ואסור לסתור דבר מבהכנ"ס א"כ עושה ע"מ לבנות (או"ח קנ"ב). וזהו הטעם שבבא בן בוטא נתן עצה להורדוס לסתור ביהמ"ק ע"מ לבנותו משום שראה בו ביקוע שמזומן ליפול. ואיבעית אימא מלכות שאני שאין חוזר בו ומה שאומר עושה.